

Alfa a Omega

Zpravodaj Farního sboru
Českobratrské církve evangelické
v Praze 5 - Smíchově

Úvodník

Milí přátelé, Radotínský evangelický sbor, který kdysi býval smíchovskou kazatelskou stanicí, letos oslavil sté výročí své existence. Právě v roce 1924 byla v Radotíně založena kazatelská stanice. Radotínští mě pozvali, abych je v pěti minutách jakožto zástupce za bývalý mateřský sbor pozdravil, a vzniklo z toho takové kratší „kázání“, které vám v tomto čísle Alfý a Omegy předkládám. Myslím, že ten pozdrav může být inspirací i pro náš sbor, který mimochodem letos oslaví také stovku své plně samostatné existence. V roce 1924 byl totiž přeměněn se sboru filiálního na sbor farní, čímž jsme dosáhli úplné nezávislosti.

Všem přeju hezké letní dny a během prázdninového času hojnost odpočinku a zážitků, a také málo úžehů či úpalů... A vám, kteří se chystáte strávit letní čas mimo domov, přidávám přání mnoha dobrodružných výprav, klidných cest, jakož i bezpečných návratů domů.

Jonatan Hudec

Pozdrav pro FS ČCE v Radotíně 7. 6. 2024

⁷ Milovaní, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná.

⁸ Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska.

⁹ V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život.

¹⁰ V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy.

¹¹ Milovaní, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat.

¹² Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle.

(1 J 4,7-12)

Bůh je láska. Opakovaně a v Ježíši nejvýrazněji se pokusil ukázat, že o lidi stojí, že jediná síla, která něco může v tomhle světě kladně posunout, je, zkoušet udělat bez nároku něco pro druhého. Láska je síla přítomná v nás, mezi námi, nad námi, je poznat v pohybu jednoho ke druhému. Právě v naší praktikované lásce mezi námi přebývá v Duchu svatém sám Bůh. Aneb jak zpívají v komunitě Taizé: „Ubi caritas et amor, Deus ibi est.“ „Kde je opravdová láska, tam je také Bůh.“

Já nevím, o čem kdysi, před více než 100 lety bratr Šup vykládal skupince mužů, shromážděných na Radotínském nádraží. Ani o čem mluvil smíchovský vikář Alois Bílý, když tady v Radotíně přednášel v hospodě u Hamanů. (Mimoходом v bibli je Haman dost nechvalně známou postavou, tak se trochu divím, že do ní Alois Bílý vůbec vkročil.) Ale troufám si říct, že to, co dalo vzniknout před 100 lety kazatelské stanici, nebylo ani heslo: pryč od Říma, ani slova br. vikáře, ale nalezená potřeba žité lásky uprostřed vlastního společenství věřících. Při každém ohlžení zpátky za tím, co bylo, je dobré hledět nejen na historické

záznamy, na počty členů, na roky a statistiky, ale zaměřit se taky na to, co se slovy popisuje jen ztěžka. Totiž na to pojivo, které evangelíky (nejen) v Radotíně, stejně jako kdysi, svádí dohromady i dnes.

Jedna křesťanská legenda vypráví o miláčkovi Páně apoštolu Janovi (podle tradice i autorovi těch přečtených slov), který byl navíc jedním z mála apoštolů, co přežili první pronásledování křesťanů, kterak se ve vysokém stáří dával přinášet do shromáždění efezských křesťanů. Jako svůj testament tam podle té legendy opakovaně brblal jednu jedinou větu: „Dětičky, milujte se navzájem.“

Já vím, že, když tu mluvím za nás evangelíky ze Smíchova (byť se náš sbor, pokud správně počítám, plně osamostatnil až po založení radotínské kazatelské stanice) to, co tu říkám, vám může znít jen jako roztomilé žvatlání staršího příbuzného. Ale což?

Přeju vám za Smíchovský, původně váš domovský sbor, třeba i do další stovky, aby vaše setkávání, vaše bohoslužby, staršovstva, vaše stavění i opravování, fungování navenek, aby celé vaše bytí, bylo vždycky prodchnuté láskou. Protože jakékoli naše konání, má smysl a budoucnost jen tam, kde se nastavíme tomhle „božímu“ vibrování.

Podle církevního otce Tertulliana si o prvních křesťanech lidé zvěncí, tehdy označováni jako pohané, říkali: „Podívejte, jak se mají mezi sebou rádi!“ A tak vezte, že má smysl uvnitř našich společenství umět překračovat své stíny, jedni druhé podpírat, věřit druhým, usmát se, podat ruku, pomáhat... Ono to totiž nějak umí proměňovat a nést a oslovovat nejen členy našich sborů, ale i lidi v našem okolí. K tomuhle jste tu také vy, evangelíci v Radotíně, povolání především. A my ze Smíchova vám do dalších let moc držíme palce.

Veliko Središće – Český reformovaný sbor v Srbsku

První Češi se ve Velikém Središti objevili už ve 20. letech 19. století, jednalo se o katolíky přicházející pravděpodobně z vesnic v rumunském Banátu. Největší kolonizační vlna přichází v 50. letech 19. století, kdy se do vsi stěhují rodiny reformovaných evangelíků z jižní Moravy, zejména z Klobouk u Brna, Dambořic, Násedlovic, Hostěrádek u Klobouk a Borkovan. V roce 1852 zakládají krajané český reformovaný evangelický sbor. V červnu 1863 je položen základní kámen ke stavbě kostela a 20. října 1866 je chrám posvěcen.

Reformovaný sbor v současné době tvoří několik rodin, které věrně drží a vyznávají evangelickou víru svých předků. Sbor je sice formálně začleněn do organizační struktury srbské reformované církve, ta se však po stránce duchovní ani materiální o središtské sborové společenství téměř nezajímá. Cituji z dopisu někdejší kurátorky velkosredištského sboru sestry Elizabety Hájkové: „...že byste přijeli, to nás velmi potěšilo. Naši nebyli přes zimu vůbec od října měsíce a říkal, že přes zimu se nevydá na cestu. Od té doby jsme neměli ani večeri Páně. Líto nám je, i když je nás hrstka, že to tak je.“ Proto je, myslím, nutné nepřestat věnovat tomuto sboru péči z české strany. Za mého „potulnictví“ to byla právě sestra Hájková, která vedla čtené bohoslužby a stihla při tom i doprovázet zpěv hrou na elektrofonické varhánky. Obvykle přijížděly i rodiny synů a dcery Hájkových, takže nás hned bývalo víc. Řada rodin ze Središće odešla do měst, místních ubývá. Ke konci své činnosti jsem si chodil s některými členy sboru povídat na místní hřbitov (manželé Hájkovi, sestra Klepáčková, Herta Despot a další). Je potěšující, že v poslední době krajanský spolek z nedalekého okresního města Vršac vstupuje do kontaktu s malou skupinkou središtských a někteří našli cestu i do sborového společenství.

Propojení središtského sboru a ČCE tu je a bylo, chtěl bych tu vzpomenout br. faráře Karla Lovečka, který ve Središti působil v letech 1932–1940, v 80. a 90. letech pak přijížděli jednou za rok faráři Jan Trusina a Jan Hudec.

Po mém odchodu do penze se kontaktní osobou pro oblast Srbska stal Pavel Šebesta, farář sboru ČCE v Zádveřicích-Rakové. Jsme spolu v kontaktu a bratr Pavel mě dnes už zprostředkovaně udržuje ve styku s krajaný. Dovolím si nyní odcitovat několik postřehů z Pavlových zpráv z cest do Srbska.

„Na bohoslužby jsem pozval milého hosta ze Slovenské evangelické církve v Srbsku, bratra faráře Sladana Daniela Srdiče, který je farářem v církevním sboru v srbské obci Janošík, což je od Srediště zhruba 45 kilometrů. S bratrem farářem Srdičem jsem se náhodně seznámil na Facebooku, kde mi dával kladné lajky na mé příspěvky z pracovních pobytů ve Središti. Na mé pozvání kladně zareagoval a do Srediště přijel a společně jsme vysluhovali svatou večeři Páně. Bratr farář Srdič je ochoten kdykoliv přijet do Srediště, aby zde například vykonal pohřeb nebo vánoční bohoslužby. Za jeho vstřícnost jsou místní lidé rádi a určitě jeho služeb do budoucna využijí. V příštím roce chceme církevní evangelický sbor v Janošíku nejenom navštívit, ale také zde mít společně ekumenické bohoslužby.

...

Další návštěva byla u rodiny Senky Pitry, což je malá holčička, kterou jsem v dubnu ve Središti pokřtil. Děda, otec a maminka malé Senky byli na dopoledních bohoslužbách, takže v pastorační péči se zde úspěšně pracuje, za což jsem Pánu Bohu velmi vděčný. Duch svatý může vát různými a rozličnými směry a způsoby.

...

V sobotu odpoledne jsme byli Slovenskou evangelickou církví v Jánošíku pozváni k ekumenickým bohoslužbám, kde jsem také kázal... Bohoslužeb se zúčastnilo zhruba 40 místních věřících, kteří nás společně s bratrem farářem Srdičem velmi srdečně přivítali. Z Velikého Srediště s námi jeli 3 lidé.

...

Na závěr bych rád předložil seznam provedených prací, které ve Velikém Središti proběhly. Jedná se o práce, které zdejší sbor mohl vykonat díky daru synodní rady ČCE. Z poskytnutého daru, který činil 21 000 korun, byly opraveny obě obvodové zdi fary a část okapu. Z poskytnutých peněz byl nakoupen materiál a byla především zaplacená práce řemeslníkům, kteří celou opravu provedli. V dalších letech chce sbor pořídit novou střechu nad farní budovu, takže jsem jim přislíbil, že jim i nadále budu shánět finance.

Z těchto zpráv je vidět, že velkosredištské společenství stále žije. To mne naplňuje velkou radostí.

Specifikem této oblasti je skvělá ekumenická spolupráce s českou katolickou komunitou v nedaleké Bele Crkvi a obcích Kruščice a Češko Selo. Tyto obce tvoří živou římskokatolickou farnost. Za mé působnosti tu byl knězem Tibor Király, Srb s maďarskými kořeny, který byl obdařen citem pro práci s menšinami a pro ekumenu. Stalo se téměř pravidlem, že v Kruščici se při mém příjezdu konaly ekumenické bohoslužby, vždy velmi milé a oboustranně vstřícně přijímané. Velmi dobré kontakty s českou katolickou komunitou v Kruščici jsou dány i tím, že o ně pečuje zejména tamní kostelníčka sestra Baruška Hana, a to s nemenší obětavostí jako o tamní kostel. Její pohostinnost byla a stále je obdivuhodná. Dodnes si pravidelně píšeme. Na spolupráci s katolickým prostředím v Kruščici mám velmi dobré vzpomínky. O jednu se s vámi podělím – při jedné návštěvě (bylo to o Velikonocích, které jsem celkem pravidelně trávil s krajany v Srbsku) jsem po ekumenických bohoslužbách v Kruščici byl požádán, zda bych nevykonal velikonoční bohoslužby v Češkom Sele. Byla to velká výzva! Zrovna se mnou byli i dva bohoslovci z Prahy a společně jsme dali dohromady pořad katolické velikonoční bohoslužby, včetně posvěcení ohně a průvodu kolem kostela – jen na večeri Páně jsme si netroufli. Byl to hluboký duchovní zážitek a krajané byli velmi spokojeni, a dokonce někteří vyslovili přání (dodnes nevím, zda žertem či vážně), zda bych u nich nezůstal. Kontakty s krajany v Srbsku byly spojeny i s aktivními členy krajských spolků, tzv. českých besed v Kruščici, Bele Crkvi a Češkom Sele. Zvláště rád vzpomínám na „propojující návštěvy“, kdy jsem skupinku središtských zavezl na slavnostní bohoslužbu do Kruščice, myslím, že tehdy slavili výročí posvěcení zdejšího kostela sv. Václava. A naopak pár lidí z Kruščice navštívilo Srediště, s účastí na bohoslužbách a posezením u kávy a čaje. Vzácné chvíle!

S nadějí do dalších dnů si přejme: Ať nám Pán pokoje dává pokoj, ať se dotkne našich srdcí a ukáže nám svou lásku, vždyť jsme jeho dětmi. Ať Bůh žehná našemu dílu a dodává sílu našim rukám. Ať nás naplňuje Duch svatý a dá nám moudrost do každé situace.

Čtenářům, kteří by se chtěli dozvědět více o historii Veliko Srediště vřele doporučuji dvě knihy od etnografa Michala Pavláška: *Z Moravy až do Velikého Srediště: Etnografické podobenství o zapomenuté náboženské komunitě a S motykou a Pánem Bohem: po stopách českých evangelíků ve Vojvodině*. Těžiště této knihy tvoří vyprávění Josefy Klepáčkové, prosté vesnické ženy, která záhy po narození přišla o své rodiče, vychovávali ji příbuzní, nikdy se nevdala, celý život manuálně pracovala v zemědělství a neopustila ani Srediště ani jeho společenství reformovaných evangelíků.

Na samý závěr nemůžu nezmínit, že autor oněch publikací, Mgr. Michal Pavlásek, PhD., před mnoha lety, ještě coby student brněnského gymnázia, se mnou vyjel za krajany a historie krajanů, zejména v srbské Vojvodině, ho zaujala v takové míře, že po studiích na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně se nyní jako pracovník Etnologického ústavu AV ČR věnuje životu krajanů v jižním Banátu po vědecké stránce.

Praha, květen 2024

PePb+

Žižka a Žižkov

Jsme už zase v polovině roku a historie nám v něm určitě zase připomíná další kulatá či půlkulatá výročí. Jedním z nich bude 600. výročí smrti Jana Žižky z Trocnova, který zemřel 11. října 1424 u Přibyslavi. Žižka je jednou z mnoha významných postav českých dějin i české reformace, znám je především jako husitský vůdce. Z napsaného známe jen Žižkovy listy a Žižkův vojenský řád. O Žižkovi bylo napsáno mnoho knih, věnovalo se mu mnoho autorů-historiků.

O Žižkovi tedy určitě ještě uslyšíme. Dnes si s vámi jen chci připomenout, kdy a kde jsme se s ním setkali jako Pražané. Má se za to, že i Žižka se seznámil s Husovými myšlenkami v Praze v Betlémské kapli. V každém případě to Alfons Mucha zobrazil na jednom plátně své velké Slovanské epopoje (Kázání mistra Jana Husa v Betlémské kapli): Pod kazatelnou vlevo při stěně kaple stojí Jan Žižka z Trocnova vedle postavy v bílém.

Další setkání s Pražany bylo až v roce 1420, kdy už se dá mluvit o husitském hnutí. Nepokoje po zprávě o upálení Jana Husa nebylo možno uklidnit, lidé i zde vyžadovali přijímání pod obojí, trvali na plnění programu Čtyř pražských artikulí. Církev žádala situaci řešit, a tak se dědic českého trůnu Zikmund Lucemburský postavil do čela mnohonárodní křížácké výpravy. A tenkrát Čechy vojensky zorganizoval jistý zeman a bývalý voják z povolání jménem Jan Žižka z Trocnova. Pod Husovou kazatelnou si vyslechl, že se má Pravda bránit (až do smrti) a teď dal tedy do jejich služeb své odborné znalosti. Na obranu Prahy přijel s táborskými husity a křížácká vojska odrazil v bitvě na hoře Vítkově 14. července 1420.

Český národ prý „oslavuje“ spíše výročí svých porážek, ale vítězství na Vítkově trvá v povědomí národa už dlouhá staletí. Tak hora Vítkov zůstala spojena se jménem Žižkovým ještě v době, kdy se po zbourání městských hradeb začalo pod tímto kopcem rozrůstat nové předměstí Prahy. Tenkrát jeho obyvatelé přišli na myšlenku pojmenovat své sídliště po Žižkovi. Jejich žádost byla nejprve zamítnuta (1868), ale novou žádost v roce 1875 ministerstvo vnitra schválilo a obec dostala jméno Žižkov. Chyběla už jen Žižkova socha. Dlouholeté úsilí o postavení sochy vyvrcholilo položením základního kamene na vrchu Vítkově až v den pětistého výročí bitvy v roce 1920.

Žižkov bude ještě další roky bez sochy, ale žižkovským evangelíkům se podařilo něco jiného: V roce 1914 slavnostně otevřeli tzv. Betlémskou kapli, jak nazvali svou novou modlitebnu. V prvních letech Československé republiky přistoupilo na Žižkově k evangelické církvi velké množství lidí (říkáme tomu přestupové hnutí). Do své Betlémské kaple už se nevešli. Jen do nedělní školy chodilo v roce 1923 až 450 dětí. Ze základního žižkovského sboru tak později vznikly sbory Žižkov II, Žižkov III-Jarov a Strašnice.

Jezdecká socha Jana Žižky z Trocnova byla vztyčena až v roce 1950. Patří prý mezi největší jezdecké bronzové sochy na světě. Na hoře Vítkově spolu s Národním památníkem vytváří hezkou dominantu nad Prahou. Také realizace Žižkovy sochy trvala dlouhá léta. Její autor, akad. sochař prof. Bohumil Kafka (1878-1942) se jejího odhalení nedožil.

K výročí Žižkova úmrtí přidávám tedy ještě 110. výročí Betlémské kaple na Žižkově. Kromě bohoslužeb bývá otevřena i při nocích kostelů. Doporučuji ale i procházku na horu Vítkov. Někteří si z vás si vzpomenou, že jsme se tam už jednou společně vypravili.

Žofie Vobrová

Stavební investice a splátka půjčky z fondu JJ

Stejně jako loni, i letos čekají budovu našeho kostela stavební investice a náš sbor pak splátka půjčky z fondu Jeronýmovy jednoty. Na většinu stavebních investic se nám podařilo získat výhodné dotace, jejich podmínkou je ovšem naše finanční spoluúčast 10 až 20 %. Abychom mohli pokrýt všechny nezbytné výdaje, **potřebujeme mezi sebou vybrat 500 000 Kč** nad rámec pravidelných očekávatelných plateb, např. saláru, které jsou již zahrnuty ve finanční rozvaze na tento rok. Do dnešního dne se nám podařilo vybrat 60.000 Kč. Děkuje se za vaši obětavost, které si velmi vážíme a věříme, že příští rok potřebnou částku na splátku půjčky shromáždíme pronájmem našich rekonstruovaných prostor, které budou sloužit ještě lépe i díky letošním investicím.

Číslo farního účtu je: **230033514/2010.**

Aleš Kratochvíl

Zpráva o výletu rodin s dětmi

12. 5. se uskutečnil výlet rodin s dětmi (žádný jiný odvážlivec se k nám protentokrát nepřidal) na nedaleké Dívčí hrady.

Bez úhony jsme to zvládli i se čtyřmi kočárky! Výlet jsme zakončili na komunitní farmě Jinofarm.

Díky Markétě Taberyové, která nás na farmu pozvala, jsme zde mohli ve stínu posedět, opéct dobroty na ohni nebo si pohladit kuřátka, králíčky a pobýt v ohradě s kozami.

Na chvíli se zastavil i bratr farář Jonatan. Bylo to krásné odpoledne, jsme vděční za společně strávený čas.

Tereza Šanderová

Noc kostelů 7. června se povedla

Noc kostelů se u nás v kostele velmi povedla. Uvítali jsme sportovce, kteří si u nás před kostelem zahráli badminton nebo kriket. Všichni návštěvníci si velmi pochutnávali na delikátních dobrotách připravených členy sboru. Děkujeme všem!!! Všem velmi chutnalo.

Na koncertě Hafotet byl téměř plný sál a zpěvačky sklidily nadšené reakce.

Díky taky Honzovi Rybářovi za zajímavou prohlídku kostela a uskupení Bread and Fej za večerní náladové zakončení programu.

A všem návštěvníkům díky za účast!!!

Alfa a Omega

Vydává třikrát až čtyřikrát do roka Farní sbor Českobratrské církve evangelické, Na Doubkové 8, 150 00 Praha 5 - Smíchov

Web: smichov.evangelnet.cz

E-mail: smichov@evangelnet.cz

Bankovní spojení: 2300335514/2010

Rediguje redakční rada ve složení: Jan Horálek (vedoucí), Jonatan Hudec, Ester Köhler Kopecká, Pavlína Krupová, Aleš Kratochvíl, Martin Pícek (grafika), Žofie Vobrová.